

Handläggare
Marie Haesert
Telefon: 08-508 25 086
Annelie Sjöberg
Telefon: 08-508 25 008

Till
Socialnämnden
2019-12-17

Utreda hur relationsvåldscentrum även ska kunna inkludera stöd till barn som upplevt våld

Redovisning av budgetuppdrag 2019.

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens rapport om uppdrag att utreda om relationsvåldscentrum (RVC) ska ta emot barn

Lena Lundström Stoltz
Förvaltningschef

Gunilla Ekstrand
Avdelningschef

Sammanfattning

I budget 2019 fick socialnämnden i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvåldscentrum (RVC) verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld. Socialnämnden fick också i uppdrag att fortsätta utveckla stödinsatser vid placering av förälder med medföljande barn på skyddade boenden, liksom stödet till barn, unga och föräldrar efter avslutad placering. I viss mån har dessa uppdrag genomförts samlat.

Förslaget som presenteras i den bifogade rapporten, är att det är barn, där någon av föräldrarna får eget stöd hos RVC, som bör erbjudas insatser från RVC. Det handlar främst om gruppverksamheter, men som komplement kan även individuellt stöd behöva ges. Insatserna för barn på RVC vara biståndsbedömda.

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner rapporten.

Bakgrund

I budget 2019 fick socialnämnden i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens

relationsvårdscentrum (RVC) verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld. För att säkerställa ett likställt och samordnat stöd och skydd av hög kvalitet för våldsutsatta och ett likställt stöd till våldsutövare som bygger på evidensbaserade metoder finns det sedan 2018 totalt fyra Relationsvårdcentrum (RVC) i staden. Till de fyra RVC kan personer från 18 år och äldre, oavsett kön, könsidentitet eller sexuell identitet vända sig. Har personen gjort en polisanmälan om våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck kan hen få stöd i rättsprocessen då RVC samverkar med Polis och Åklagarmyndigheten. Det kan till exempel vara information om hur en polisutredning eller rättegång går till samt stödsamtal. RVC har också ett nära samarbete med stadsdelarnas relationsvårdsteam och familjerätten.

Ärendets beredning

Tjänsteutlåtandet har utarbetats inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 11 december 2019.

Ärendet

I budget 2019 fick socialnämnden i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens RVC verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld. Socialnämnden fick också i uppdrag att fortsätta utveckla stödinsatser vid placering av förälder med medföljande barn på skyddade boenden, liksom stödet till barn, unga och föräldrar efter avslutad placering.

Då båda uppdragen handlar om att utveckla stödet och insatserna till de barn som upplevt våld har frågorna i viss mån hanterats gemensamt. Behoven hos barn som vistas på skyddat boende är oftast desamma som för andra barn som upplevt våld. Stödet behöver därför samordnas men också utgå från de individuella behoven hos den specifika familjen, oavsett om barnet befunnit sig på ett skyddat boende eller inte.

Rapportens fokus är på vilket sätt stöd till barn skulle kunna inkluderas i RVC, vilket stöd det skulle kunna handla om och hur det i så fall kan komplettera stadsdelsförvaltningarnas och socialförvaltningens verksamheter.

Genomförande

En arbetsgrupp med representanter från stadens fyra RVC samt stadsdelsförvaltningarnas enheter för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, myndighetsutövning för barn och unga och öppenvård för barn och unga har varit delaktiga i att ta

fram förslaget. En enkät skickades i maj 2019 ut till enhetschefer och biträdande enhetschefer inom samtliga berörda områden för spridning till alla berörda medarbetare. Studiebesök hos bland annat öppenvården i Hägersten-Liljeholmen, Hässelby-Vällingby- och Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning har genomförts men även studiebesök hos Utväg Skaraborg, Bojen Göteborg och Alternativ till våld i Täby. Utredarna har även intervjuat Maria Eriksson, professor i socialt arbete vid Ersta-Sköndal-Bräckes högskola. Uppdraget har lyfts och diskuterats på enhetschefsnätverk och biträdandenätverk inom barn och unga och våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck, samt avdelningschefernas nätverk.

Arbetet, rapporten och förslaget utgår från det som tidigare framkommit i frågan i tidigare utredningar som genomförts i Stockholms stad, främst *Trygga barn och unga i Stockholm – stöd och skydd mot våld (2018)* och *Kartläggning öppenvård barn och unga (2019)*.

Enkätresultaten

Resultaten från enkäten visade att det finns stora skillnader i behov mellan olika stadsdelsförvaltningar. I flera stadsdelsförvaltningar, främst de större, finns en väl utbyggd egen öppenvård som de flesta respondenter upplevde fyller de flesta behov som finns vad gäller stödinsatser till barn som upplevt eller själva utsatts för våld. I andra stadsdelsförvaltningar, främst de mindre, upplevdes behovet av att komplettera med insatser på RVC mer angeläget. Den fråga som det fanns enighet kring i nästan alla enkätsvar var ett önskemål om gruppverksamheter, vilket av de allra flesta upplevdes som svårt att erbjuda på stadsdelsnivå. Enkätresultatet har använts som underlag i arbetsgruppens diskussioner och i framtagandet av förslaget.

Utredningens förslag

Målgrupp för RVC

De barn som bör erbjudas insatser från RVC är i första hand de barn där någon av föräldrarna, våldsutövaren eller den våldsutsatta, får eget stöd hos RVC. Det finns fördelar med att hålla ihop stödet, så att hela familjen får insatser från samma verksamhet då jobbet kan ske parallellt med barn, våldsutsatt och/eller våldsutövare. Om en förälder/föräldrarna får stöd hos RVC är det därför också lämpligt att barnet/barnen får stöd där. Stödet på RVC ska kunna ges även till de barn som vistas på eller nyligen har vistats på skyddat boende.

Arbetsätt och metoder

De behov som lyfts i staden är handlar främst om gruppverksamheter, men som komplement kan även individuellt stöd behöva ges. Flera olika typer av insatser finns idag för målgruppen och RVC behöver se över vilka som är mest lämpliga utifrån uppdraget. Det är viktigt att insatserna stämmer överens med RVC:s övriga arbetsätt. Det behöver till exempel finnas insatser för de barn som fortfarande, på olika sätt, har kontakt med eller lever tillsammans med våldsutövaren.

Vidare ska insatserna för barn på RVC vara biståndsbedömda då samtliga typer av insatser som skulle kunna vara aktuella att erbjuda barnen oftast innebär långa kontakter som inte är möjliga att erbjuda som service, utan måste enligt nuvarande lagstiftning biståndsbedömmas.

Jämställdhetsanalys

Stockholms stads arbete mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck ska baseras på ett normkritiskt förhållningssätt där värderingar och attityder ifrågasätts, som exempelvis maskulinitetsnormerna.

Världshälsoorganisationen (WHO) konstaterar i en rapport 2013 att kvinnor är en utsatt grupp i samhället. I majoriteten av våldsrelaterade fall som rör vuxna människor är offret en kvinna och våldet utövas av en eller flera män, det sambandet stärks alltmer ju grövre våldet är. Våld förekommer i alla åldrar och i alla samhällsgrupper och är ungefär lika vanligt i samkönade som i heterosexuella relationer.

De insatser som RVC ska erbjuda ska baseras på kunskap om jämställdhet och om våldets mekanismer. I rapporten finns det inte någon statistik över antal flickor respektive pojkar vars föräldrar som i dagsläget har kontakt med någon av de fyra RVC. En del i det fortsatta arbetet blir att följa upp och utvärdera eventuella skillnader beroende på kön i de insatser som erbjuds, samt hur pojkar och flickor, män och kvinnor upplever det stöd som ges.

Barnrättsperspektivet

Barn och unga ska skyddas mot fysiskt, psykiskt och sexuellt våld. Stockholm stad har tagit fram ett program för barnets rättigheter och inflytande som ska gälla mellan åren 2018 och 2022. En prioriterad fråga i programmet, under fokusområdet "Barns rätt till likabehandling och skydd mot diskriminering ska säkerställas" är att stadens välfärd och service ska vara likvärdig för varje barn oavsett var i staden barnet bor eller var det är fött.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner utredningen av uppdraget.

Bilaga

Rapport *Stöd till barn på Relationsvåldscentrum*